ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ

ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΓΣΕΕ

Τεύχος 190, Ιανουάριος 2012

ΣΗΜΕΙΩΜΑ ΣΥΝΤΑΞΗΣ

Η ανάπτυξη των Περιφερειών στην χώρα μας και η ενσωμάτωση στον παραγωγικό και κοινωνικό τους ιστό, της νέας τεχνολογίας, της γνώσης, της καινοτομίας και της πληροφορίας, αποτελούν βασικές προϋποθέσεις για την αναβάθμιση του αναπτυξιακού τους ρόλου και την συμβολή τους, εκτός των άλλων στην αύξηση της απασχόλησης, στην επίτευξη της πραγματικής σύγκλισης και της συμμετρικής ανάπτυξης σε περιφερειακό επίπεδο. Ειδικότερα αναφορικά με την περιφερειακή ανάπτυξη και σύγκλιση η στρατηγική μας επικεντρώνεται στην μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων, οι οποίες αναφέρονται, τόσο στο χάσμα που παρατηρείται μεταξύ πλουσίων και φτωχών και λιγότερο εύπορων χωρών της Ευρώπης, όσο και τις διαφορές που παρατηρούνται μεταξύ περιφερειών, στο εσωτερικό της ίδιας χώρας. Η ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ σε αυτό το τεύχος δημοσιεύει άρθρο σχετικά με τις αναπτυξιακές δυνατότητες της Περιφέρειας Δ. Πελοποννήσου. Επιπλέον δημοσιεύει άρθρο σχετικά με τον Προϋπολογισμό του ΙΚΑ το 2012. Τέλος δημοσιεύει τις δραστηριότητες του ΙΝΕ/ΓΣΕΕ το τελευταίο διάστημα.

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ • ΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΟΥ ΙΝΣΤΙΤΟΥΤΟΥ ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΓΣΕΕ

ΕΚΔΟΤΗΣ: Γιάννης Παναγόπουλος
ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ: Σάββας Ρομπόλης, Γιάννης Κουζής, Πέτρος Λινάρδος - Ρυλμόν, Βασίλης Παπαδόγαμβρος
ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ: Σάββας Ρομπόλης
ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ ΕΚΔΟΣΗΣ: Γ. Κολλιάς, Δ. Κατσορίδας
ΓΡΑΦΕΙΑ: Ιουλιανού 24 Αθήνα, Τηλ: 210 8202247, Fax: 210 8202202
ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΑ: www.inegsee.gr • **ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ:** vpetrak@inegsee.gr
ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΣΕΛΙΔΟΠΟΙΗΣΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ: ΚΑΜΠΥΛΗ, Αντιγόνης 60, Τηλ: 210 5156820, Fax: 210 5156811

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΕΣ ΔΥΝΑΤΟΤΗΤΕΣ ΤΗΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΥ ΚΑΙ ΟΙ ΕΙΔΙΚΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΖΩΝΕΣ

του Σ. Ρομπόλη

1. Εισαγωγή

Η ανάπτυξη των περιφερειών στην χώρα μας και η ενσωμάτωση στον παραγωγικό και κοινωνικό τους ιστό, της νέας τεχνολογίας, της γνώσης, της καινοτομίας και της πληροφορίας, αποτελούν βασικές προϋποθέσεις για την αναβάθμιση του αναπτυξιακού τους ρόλου και την συμβολή τους, εκτός των άλλων στην αύξηση της απασχόλησης, στην επίτευξη της πραγματικής σύγκλισης και της συμμετρικής ανάπτυξης σε περιφερειακό επίπεδο.

Ειδικότερα αναφορικά με την περιφερειακή ανάπτυξη και σύγκλιση η στρατηγική μας επικεντρώνεται στην μείωση των περιφερειακών ανισοτήτων, οι οποίες αναφέρονται, τόσο στο χάσμα που παρατηρείται μεταξύ πλουσίων και φτωχών και λιγότερο εύπορων χωρών της Ευρώπης, όσο και τις διαφορές που παρατηρούνται μεταξύ περιφερειών, στο εσωτερικό της ίδιας χώρας.

Η ΓΣΕΕ εδώ και τέσσερα χρόνια στο πλαίσιο της εναλλακτικής πρότασης που διατυπώνει για το νέο αναπτυξιακό μοντέλο της χώρας έχει αποκτήσει σημαντική γνώση από τις οικονομικές και κοινωνικές αναλύσεις των περιφερειών στην Ελλάδα που πραγματοποιεί το Ινστιτούτο μας, σε συνεργασία και με ομάδα εργασίας του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου για την διερεύνηση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων περιφερειών και των νομών της χώρας μας.

Η εκπόνηση των προαναφερόμενων περιφερειακών μελετών αναδεικνύει την αναγκαιότητα ενός ολοκληρωμένου σχεδίου περιφερειακής οικονομικής και κοινωνικής ανάπτυξης, το οποίο θα αποτελέσει αντικείμενο ενός οργανωμένου και σωστά προετοιμασμένου πολιτικού και κοινωνικού διαλόγου. Με το σχέδιο αυτό θα προσδιορίζονται οι προτεραιότητες (βελτίωση των υποδομών, ολοκλήρωση των δικτύων), προκειμένου να αυξάνονται οι δυνατότητες άσκησης διατομεακών και διακλαδικών πολιτικών σε περιφερειακό επίπεδο, με χρονικούς και ποσοτικούς στόχους.

Πράγματι, **η ενίσχυση της αναπτυξιακής δυναμικής** στην χώρα μας προϋποθέτει την διαμόρφωση μίας εναλλακτικής διάρθρωσης του παραγωγικού συστήμα-

τος και της αναγκαιότητας μετάβασης του από τους τομείς παραγωγής στα παραγωγικά συμπλέγματα. Αναγκαία συνθήκη γι' αυτή **την μεταμόρφωση του παραγωγικού συστήματος** αποτελεί η ανάπτυξη κλαδικών πολιτικών και η διαμόρφωση ολοκληρωμένων παραγωγικών συμπλεγμάτων (π.χ. αγροδιατροφικές αλυσίδες, βιομηχανο-τουριστικό σύμπλεγμα, αγροτουριστικό σύμπλεγμα, κλπ) σε περιφερειακό και τοπικό επίπεδο. Είναι προφανές ότι η διαμόρφωση και η άσκηση πολιτικών μεταμόρφωσης του παραγωγικού συστήματος σε περιφερειακό επίπεδο, προϋποθέτει συμφωνίες στο επίπεδο της περιφέρειας, προκειμένου να μεγιστοποιείται το αποτέλεσμα από την συντονισμένη και συνδυασμένη δράση των οικονομικών και διοικητικών φορέων, παράλληλα με την διαρκή αξιολόγηση της προσπάθειας σε σχέση με το ίδιο το αποτέλεσμα.

Η ΓΣΕΕ προτάσσοντας την ανάγκη για την διαμόρφωση-προώθηση και υποστήριξη της περιφερειακής πολιτικής στα πλαίσια μιας αποκεντρωμένης αλλά ισόρροπης και συμμετρικής περιφερειακής (διοικητικής-οικονομικής και κοινωνικής) ανάπτυξης, είναι απαραίτητο, στις σημερινές συνθήκες να απαντηθούν τα εξής ερωτήματα: ποια είναι η αναπτυξιακή στρατηγική για την περιφέρεια; Ποιοι είναι οι παράγοντες εκείνοι που εμποδίζουν ή αναστέλλουν την υλοποίηση ενός εφικτού αναπτυξιακού προσανατολισμού; Ποιες είναι οι αλλαγές πολιτικών και συμπεριφορών σε επίπεδο που θα οδηγήσουν στην απελευθέρωση του αναπτυξιακού δυναμικού της κάθε περιφέρειας;

Τα εμπόδια που συναντά η χάραξη περιφερειακών στρατηγικών στην χώρα μας οφείλονται, εκτός των άλλων, και στην αδυναμία των περισσοτέρων τοπικών κοινωνιών να επιδιώξουν, μέσω των αντιπροσωπευτικών φορέων και οργανώσεών τους, την διαμόρφωση ανάπτυξης στρατηγικής, την επιλογή των μέσων και εργαλείων αυτής της στρατηγικής, την επιλογή των μέσων και εργαλείων αυτής της στρατηγικής και την λήψη των κατάλληλων αποφάσεων σε ότι αφορά τους αναγκαίους οικονομικούς πόρους. Η παρατήρηση αυτή αναδεικνύει την αναγκαιότητα αλλαγών και προτεραιοτήτων στην χάραξη της περιφερειακής στρατηγικής στη χώρα μας στις νέες συνθήκες της οικονομικής κρίσης και ύφεσης και της έντασης του ευρωπαϊκού και διεθνούς ανταγωνισμού.

2. Αλλαγές και προτεραιότητες των περιφερειακών αναπτυξιακών πολιτικών

Οι αλλαγές που χρειάζεται να πραγματοποιηθούν σχετικά με την προσέγγιση των αναπτυξιακών πολιτικών είναι ότι πρέπει να περάσουν **από την λογική της μεταφοράς πόρων στη λογική της προσφοράς γνώσης.** Η νέα αυτή γνώση όπως και το συγκεκριμένο περιεχόμενο της πρέπει να προσφερθεί και να παραχθεί μέσω διαδικασιών που αποφασίζονται και λειτουργούν σε μεγάλο βαθμό συλλογικά.

Ειδικότερα, ο προβληματισμός σχετικά με τον προσανατολισμό της περιφερειακής ανάπτυξης, οδηγεί στο συμπέρασμα ότι οι κατευθύνσεις της οικονομικής ανάπτυξης που είναι ή μπορούν να είναι πετυχημένες αφορούν κατά κύριο λόγο την αναπροσαρμογή στις νέες συνθήκες του διεθνούς ανταγωνισμού, των παραδοσιακών δραστηριοτήτων και κλάδων των περιφερεια-

κών οικονομιών. Ενώ φαίνεται να έχει επικρατήσει ένας κοινός τόπος που βλέπει το μέλλον ως απαραίτητο και απροσδιόριστο προϊόν μιας «τεχνολογικής αναβάθμισης» της οικονομίας, μια πιο προσεκτική διερεύνηση των πραγματικών εξελίξεων και δυνατοτήτων οδηγεί σε συμπεράσματα που αναφέρονται σε μη ορθολογικούς τρόπους ανανέωσης του παραγωγικού ιστού των ελληνικών περιφερειών.

Πράγματι είναι συνηθισμένο το φαινόμενο της περιορισμένης αξιοποίησης του διαθέσιμου ανθρώπινου δυναμικού, τόσο από την ποσοτική, όσο και από την ποιοτική άποψη. Πρόκειται πολύ περισσότερο για φαινόμενα εποχιακής απασχόλησης, συμπληρωματικών απασχολήσεων σε ευκαιριακές δραστηριότητες, ή σε δραστηριότητες της παραοικονομίας, και για φαινόμενα μη αξιοποίησης υπαρκτών προσόντων ή εμπειρίας.

Έτσι, η σοβαρή υστέρηση που εμφανίζει η διαμόρφωση περιφερειακών στρατηγικών, ενώ υπάρχουν ορατές δυνατότητες ανάπτυξης ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων, έχει σχέση με την αποδεδειγμένη αδυναμία της εθνικής αναπτυξιακής πολιτικής να αξιοποιήσει τις ανθρώπινες, τις τεχνολογικές και κοινωνικο-οικονομικές δυνατότητες της κάθε περιφέρειας.

Ακριβώς, το παρατεταμένο υψηλό επίπεδο της ανεργίας στην Ελλάδα και την Ευρωπαϊκή Ένωση, η επέκταση των άτυπων και απορυθμισμένων μορφών απασχόλησης και η ευελιξία στις εργασιακές σχέσεις, έχουν ανατρέψει την μέχρι το 1985 σχέση κεφαλαίου και εργασίας. Η ανατροπή αυτή έχει δημιουργήσει συνθήκες «αφθονίας της εργασίας» και «σπανιότητας του κεφαλαίου», με αποτέλεσμα στις μεν Ασιατικές χώρες να έχουν επιβληθεί αναχρονιστικές εργασιακές σχέσεις και εισοδηματική καθίζηση του επιπέδου των μισθών, στις δε ευρωπαϊκές χώρες την τελευταία εικοσαετία, επιβάλλονται απορυθμίσεις στις εργασιακές σχέσεις και στα συστήματα κοινωνικής προστασίας, συρρίκνωση του εισοδηματικού μεριδίου της εργασίας, προσωρινότητα και ανασφάλεια της απασχόλησης με την διεύρυνση της ανεργίας, των άτυπων, παραοικονομιών και προσωρινών μορφών απασχόλησης σε βάρος της σταθερής και ασφαλούς απασχόλησης.

Αυτές οι εξελίξεις συνιστούν κατά την γνώμη μας **το νέο κοινωνικό πρόβλημα**, το οποίο οι πολιτικές, οι εργοδοτικές και οι κοινωνικές δυνάμεις (κεντρικές, περιφερειακές και τοπικές) δεν μπορεί να το παρακολουθούν και να μη το επιλύουν. Με δεδομένη την ύπαρξη του νέου κοινωνικού προβλήματος όχι μόνο στην χώρα μας αλλά και στις περιφέρειές της, οι διεκδικήσεις του συνδικαλιστικού μας κινήματος **στοχεύουν στον μετασχηματισμό του νέου κοινωνικού προβλήματος σε νέα οικονομική και κοινωνική πρόκληση.**

Εμείς υποστηρίζουμε ότι η αναπτυξιακή απογύμνωση για παράδειγμα της περιφέρειας Δυτικής Ελλάδος δεν «συνιστά» κοινωνικό πρόβλημα αλλά οικονομική και κοινωνική πρόκληση που οι πολιτικές περιφερειακής ανάπτυξης καλούνται να αντιμετωπίσουν.

Στην κατεύθυνση αυτή υποστηρίζουμε, την αναγκαιότητα διαμόρφωσης **ενός νέου αναπτυξιακού υποδείγματος** και μίας νέας στόχευσης της αναπτυξιακής στρατηγικής (εθνικής, περιφερειακής, τοπικής), που δεν είναι άλλη από την επίτευξη της

πραγματικής σύγκλισης και της βελτίωσης του επιπέδου της **διαρθρωτικής ανταγωνιστικότητας**. Η νέα αυτή αναπτυξιακή στρατηγική, εκτός των άλλων, προϋποθέτει την ενεργοποίηση και πλήρη αξιοποίηση των κοινωνικών και των παραγωγικών δυνάμεων της χώρας μας σε κεντρικό και περιφερειακό επίπεδο.

Όμως, η σοβαρή υστέρηση που εμφανίζει η διαμόρφωση περιφερειακών στρατηγικών, ενώ υπάρχουν ορατές δυνατότητες ανάπτυξης ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων, έχει σχέση με **την αποδεδειγμένη αδυναμία της εθνικής αναπτυξιακής πολιτικής να αξιοποιήσει τις ανθρώπινες, τις τεχνολογικές και κοινωνικο-οικονομικές δυνατότητες της κάθε περιφέρειας.**

Από την άποψη αυτή αξίζει να αναφερθεί το κεντρικό συμπέρασμα έρευνας του ΙΝΕ/ΓΣΕΕ, για τις «Τεχνολογικές εισροές και την εκτίμηση της Τεχνογνωσίας στην ελληνική οικονομία» σύμφωνα με το οποίο, το χαμηλό τεχνολογικό επίπεδο των ελληνικών επιχειρήσεων, αφού για το σύνολο της οικονομίας η τρίτη συνιστώσα (τεχνολογία και άϋλες επενδύσεις της έρευνας και ανάπτυξης, της εισαγωγής καινοτομιών, της εκπαίδευσης, κλπ), αφορά το 40% της μεταβολής του προϊόντος και ως εκ τούτου αφορά και το επίπεδο εκπαίδευσης των εργαζομένων στις νέες τεχνολογικές εγκαταστάσεις των επιχειρήσεων το οποίο δεν είναι υψηλό.

Πρέπει να υπογραμμίσουμε ότι στις πολιτικές ανάπτυξης στην Ελλάδα (εθνικές και περιφερειακές) ισχυροποιήθηκε **το δόγμα των «οριζόντιων πολιτικών», σε αντίθεση με τις κλαδικές πολιτικές,** που εμφανίστηκε σαν μια προσέγγιση που θα απελευθερώσει την επιχειρηματική πρωτοβουλία από τις κρατικές πολιτικές και θα ενισχύσει την εφευρετικότητα των επιχειρηματιών. Κατέληξε όμως να αποδυναμώσει όλα τα εργαλεία της αναπτυξιακής πολιτικής, εμποδίζοντας την εξειδίκευση τους. Κατόρθωσε επίσης να συντηρήσει το σύστημα των πελατειακών σχέσεων κράτους και επιχειρηματιών και να συμβάλει επομένως στην συντήρηση της αποτελεσματικής λειτουργίας της κρατικής διοίκησης ως επίπεδο ανταγωνισμού των επιχειρηματιών και όχι ως επίπεδο υλοποίησης συλλογικών στρατηγικών.

Κατά συνέπεια, η προσέγγιση του ζητήματος της περιφερειακής ανάπτυξης απαιτεί σοβαρές αλλαγές σε σχέση με την ως τώρα στρατηγική και πρακτική. Δεν αρκεί για την ανάπτυξη των περιφερειών της χώρας η δημιουργία ενός αυτοκινητόδρομου, ενός λιμανιού, ενός σιδηροδρόμου, μιας βιομηχανικής περιοχής, ή ενός Πανεπιστημίου ή ενός ΤΕΙ. Απαιτείται πριν απ΄ αυτά η διαμόρφωση ενός νέου αναπτυξιακού υποδείγματος το οποίο σε κάθε περιφέρεια της χώρας, οι υποδομές, τα δίκτυα, η γνώση, η καινοτομική και όχι η προνομιακή επιχειρηματικότητα, το ανθρώπινο δυναμικό, οι πόροι, κλπ. θα αποτελέσουν ένα ολοκληρωμένο σύμπλεγμα δραστηριοτήτων.

Αυτή είναι η πιο σύγχρονη αντίληψη για την διαμόρφωση και την υλοποίηση της περιφερειακής ανάπτυξης. Όμως αποτελεί και το κεντρικό δίδαγμα της περιφερειακής πολιτικής στην χώρα μας των τελευταίων 30 ετών, αφού οι αποσπασματικές παρεμβάσεις που έγιναν και οι τεράστιοι πόροι που διατέθηκαν για απαξιωμένες ΒΙΠΕ, για δρόμους, λιμάνια, Πανεπιστήμια κλπ. δεν συνέβαλαν, εκ του αποτελέσματος, στην

αναπτυξιακή αναζωογόνηση των περιφερειών στην χώρας μας. Είναι κοινότυπη η διαπίστωση σε όλους μας ότι η ελληνική περιφέρεια παραγωγικά και αναπτυξιακά αποδυναμώνεται.

Η παρατήρηση αυτή σημαίνει ότι, η προσέγγιση του ζητήματος της περιφερειακής ανάπτυξης απαιτεί επομένως σοβαρές αλλαγές σε σχέση με την ως τώρα πρακτική. Πράγματι, ενώ κυριαρχεί στις δημόσιες πολιτικές η λογική του οριζόντιου εκσυγχρονισμού της οικονομίας και των περιφερειών και αναζητούνται τρόποι ενίσχυσης της επιχειρηματικότητας, ανεξαρτήτως των οικονομικών κλάδων που αναπτύσσονται, είναι όλο και περισσότερο ορατό ότι οι θετικές επιδόσεις των περισσότερων οικονομιών συνδέονται κάθε φορά με ιδιαίτερα χαρακτηριστικά που αφορούν τους διαθέσιμους πόρους της τοπικής κοινωνίας και ειδικότερα το ανθρώπινο δυναμικό. Η επεξεργασία και η υιοθέτηση με πολιτικούς όρους από τις τοπικές αρχές και αντιπροσωπευτικούς φορείς, μιας περιφερειακής αναπτυξιακής στρατηγικής αποτελεί μια προϋπόθεση για τον καθορισμό των μακροπρόθεσμων στόχων της ανάπτυξης, αλλά και των εξειδικευμένων στόχων των διαφόρων πολιτικών. Κάθε περιφέρεια έχει τις δικές της δυνατότητες, μπορεί να οικοδομήσει τα δικά της ανταγωνιστικά πλεονεκτήματα. Χρειάζεται επομένως να πάρει μια μορφή η κοινή πολιτική βούληση σε ότι αφορά την αναπτυξιακή στρατηγική, αλλά χρειάζεται συγχρόνως να θεμελιωθούν οι κατευθύνσεις και οι επιμέρους στόχοι, όπως χρειάζονται να αξιολογούνται οι επιλογές και οι πολιτικές που επιδιώκουν να τις υλοποιήσουν, μέσω της εμπλοκής ενός μελετητικού φορέα της περιφέρειας.

Για την χάραξη μιας στρατηγικής δεν αρκεί όμως να υιοθετηθούν κλαδικοί στόχοι και να κατανεμηθούν πόροι σε ενισχύσεις επιχειρήσεων, εκπαίδευση ανθρώπινου δυναμικού και υποδομές. Για να περάσουν οι δραστηριότητες της περιφέρειας από τη στασιμότητα στην υιοθέτηση μιας νέου τύπου επιχειρηματικότητας, πρέπει να υπάρχει η δυνατότητα να τους προσφερθούν νέες γνώσεις στους εξής τομείς:

- Νέα γνώση για την υπάρχουσα κατάσταση και τις αναπτυξιακές δυνατότητες των περιφερειών και των νομών που αναδεικνύονται από αναλυτικές και όχι από περιγραφικές μελέτες.
- Νέα γνώση σχετικά με τις δυνατότητες των αγορών και με τις δυνατότητες διαμόρφωσης νέων προϊόντων και υπηρεσιών.
- Εξειδικευμένες γνώσεις για τη χρήση νέας τεχνολογίας.
- Εξειδικευμένες γνώσεις για τις μεθόδους οργάνωσης των επιχειρήσεων και ειδικότερα την πιστοποίηση της ποιότητας των προϊόντων.
- Νέες γνώσεις του ανθρώπινου δυναμικού.

Η προσφορά αυτών των νέων γνώσεων σε περιφερειακό επίπεδο πρέπει να αποτελέσει μέρος του περιφερειακού προγραμματισμού, αν και μπορεί να υπάρχουν διαφορετικές δυνατότητες επίλυσης του προβλήματος. Σε ότι αφορά την εξέλιξη των αγορών και την έρευνα γύρω από τα προϊόντα είναι δύσκολο να μην υπάρξουν εξειδικευμένες δομές, από την στιγμή κυρίως που έχουμε να κάνουμε με μικρές ή μεσαίες επιχειρήσεις που δεν μπορούν

να αναλάβουν τέτοιες δραστηριότητες. Επίσης η προσφορά νέων γνώσεων στο ανθρώπινο δυναμικό αφορά τις δραστηριότητες των περιφερειακών υπηρεσιών απασχόλησης και εντάσσεται στο πλαίσιο των πολιτικών απασχόλησης που υλοποιούνται στην περιφέρεια. Οι γνώσεις που αφορούν την τεχνολογία και τις οργανωτικές μεθόδους, μπορεί να είναι διαθέσιμες σε φορείς και αναπτυξιακές δομές της περιφέρειας.

Αυτό σημαίνει ότι στο πλαίσιο της περιφερειακής αναπτυξιακής στρατηγικής υπάρχει η ανάγκη της συνεργασίας μεταξύ υπηρεσιών, φορέων και ειδικών πρωτοβουλιών που μπορεί να εμφανιστούν σε τοπικό επίπεδο. Πρόκειται για την **προσπάθεια οικοδόμησης ενός κοινωνικού κεφαλαίου** με βάση τις ανάγκες των τοπικών κοινωνιών και τις ανάγκες των περιφερειακών οικονομιών. Η οικοδόμηση μιας νέας συλλογικότητας σε σχέση με τις ανάγκες αυτές, απαιτεί πολύ σημαντικές αλλαγές στους τρόπους λειτουργίας των υπηρεσιών και των φορέων. Χρειάζεται να περάσουν από τη διαχείριση μεμονωμένων αιτημάτων επιχειρηματιών για «ειδικά περιφερειακά προγράμματα», με φοροαπαλλαγές, ανυπαρξία συλλογικών συμβάσεων εργασίας, μειωμένων αμοιβών, μειωμένο τιμολόγια ενέργειας, κλπ. στη διαχείριση στόχων και πολιτικών, να ενοποιήσουν τις δαπάνες τους και να προγραμματίζουν ενιαία τις παραγωγικές τους δραστηριότητες. Χρειάζεται, επίσης, στο πλαίσιο της αξιολόγησης των αποτελεσμάτων της στρατηγικής, να αξιοποιούνται και οι δραστηριότητες των υπηρεσιών και φορέων υποστήριξης των περιφερειακών πολιτικών.

Ακριβώς στην κατεύθυνση αυτή το συνδικαλιστικό σε κεντρικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο διεκδικεί την οικοδόμηση μιας νέας περιφερειακής και θεσμικής συλλογικότητας, στο πλαίσιο διαμόρφωσης και υλοποίησης ενός περιφερειακού σχεδίου ανάπτυξης, με γνώση, συμφωνίες,

διαφάνεια, αποτελεσματικότητα και σεβασμό στους θεσμούς, τους κανόνες και τα κοινωνικά (εργασιακά, ασφαλιστικά, συνδικαλιστικά, κλπ) δικαιώματα των εργαζομένων.

3. Αναπτυξιακές στρατηγικές και ειδικές οικονομικές ζώνες (ΕΟΖ)

Οι επιπτώσεις κατά τα τελευταία σαράντα χρόνια της αναπτυξιακής στρατηγικής της εισαγόμενης εκβιομηχάνισης με βιομηχανικές πολιτικές υποκατάστασης των εισαγωγών οδήγησαν τις υποανάπτυκτες και αναπτυσσόμενες χώρες στην μετάβαση προς το μοντέλο των Ειδικών Οικονομικών Ζωνών (ΕΟΖ), δηλαδή περιοχών στην επικράτεια μίας συνήθως αναπτυσσόμενης χώρας, η οποία με στόχο την προσέλκυση κυρίως εξαγωγικά προσανατολισμένων βιομηχανιών από το εξωτερικό στις οποίες προσέφεραν προνομιακό καθεστώς λειτουργίας και δράσης έναντι των εγχώριων επιχειρήσεων. Ιστορικά οι ΕΟΖ αποτελούν μετεξέλιξη των ζωνών ελεύθερης λειτουργίας και δράσης των πολυεθνικών κυρίως αμερικάνικων επιχειρήσεων στις περιοχές του Μεξικού που βρίσκονται κοντά στα σύνορα, τις περιβόητες maguilladoras. Δημιουργούνται στα μέσα της δεκαετίας του 1960, εισάγουν αδασμολόγητα πρώτες ύλες και μηχανολογικό εξοπλισμό και εξάγουν σχεδόν όλη την παραγωγή τους στο εξωτερικό. Χρησιμοποιούν στην παραγωγική διαδικασία μόνο την γη και το φθηνό εργατικό δυναμικό του Μεξικού. Αξίζει να σημειωθεί ότι αναπτύσσονται με ταχύτητα μετά την επικύρωση της Συμφωνίας Ελεύθερου Εμπορίου Βορείου Αμερικής (ΜΑΓΤΑ).

Θεωρητικά ο στόχος των χωρών που συμφωνούν στην δημιουργία ΕΟΖ είναι η επέκταση και ο εκσυγχρονισμός της οικονομίας τους διαμέσου των ξένων επενδύσεων, εισαγωγή τεχνολογίας, καινοτομίας και η δημιουργία θέσεων απασχόλησης. Για την επίτευξη των προαναφερόμενων στόχων, η χώρα υποδοχής ΕΟΖ παρέχει σημαντικές διευκολύνσεις στις επιχειρήσεις όπως: πολύ χαμηλή ή μηδενική φορολόγηση, αφορολόγητες εξαγωγές προϊόντων, παραχώρηση δωρεάν δημόσιας γης για εγκατάσταση επιχειρήσεων, δημιουργία υποδομών, ευνοϊκό και ευέλικτο εργασιακό καθεστώς, ειδικό καθεστώς ασφαλιστικών εισφορών, ελεύθερος επαναπατρισμός κερδών, προνομιακό κανονιστικό καθεστώς λειτουργίας των επιχειρήσεων, ειδικό μισθολογικό καθεστώς, απαγόρευση δημιουργίας συνδικάτου στις επιχειρήσεις των ΕΟΖ, κλπ.

Σήμερα λειτουργούν περίπου 3.500 ειδικές οικονομικές ζώνες σε διεθνές επίπεδο με διαφορετικά μοντέλα όπως: Ζώνες ελεύθερου εμπορίου, Ελεύθερες ζώνες εξαγωγικής διαδικασίας, Ελεύθερες ζώνες εξαγωγών, Ελεύθερες βιομηχανικές ζώνες, Ειδικές οικονομικές ζώνες, Ειδικές επενδυτικές ζώνες και Maquilladoras.

Είναι ενδιαφέρον να τονιστεί ότι η πρακτική των ΕΟΖ σε διεθνές και ευρωπαϊκό επίπεδο (π.χ. Πολωνία, Ρωσία, Σκόπια, Ντουμπάϊ, Αρμενία, κλπ) έχει αποδείξει ότι οι επιδιωκόμενοι στόχοι των χωρών δεν επιτυγχάνονται και τα αποτελέσματα των ΕΟΖ σύμφωνα με την διεθνή εμπειρία δεν είναι ενθαρρυντικά. Παράλληλα, αξίζει να σημειωθεί ότι η Διεθνής Οργάνωση Εργασίας παρατηρεί για την λειτουργία και δράση των ΕΟΖ διεθνώς την εφαρμογή ατομικών συμβάσεων εργασίας και την

απαγόρευση του συνδικαλίζεσθαι. Επιπλέον, σύμφωνα με πολυάριθμες μελέτες και εκθέσεις διεθνών οργανισμών (ΔΟΕ) στις περισσότερες από τις χιλιάδες ΕΟΖ διεθνώς επικρατεί εργασιακός μεσαίωνας, δηλαδή παραβίαση των δικαιωμάτων των εργαζομένων, υποχρεωτικές υπερωρίες, εργασιακή ανασφάλεια, υποβαθμισμένες συνθήκες εργασίας, χρήση πιεστικών πρακτικών προκειμένου να επιτευχθούν οι προθεσμίες και τα πλάνα της παραγωγής, κλπ.

Στο πλαίσιο της διεθνούς αυτής εμπειρίας των ΕΟΖ και των αρνητικών τους αποτελεσμάτων για τις χώρες ή της περιοχές υποδοχής τους (απορρύθμιση της εγχώριας αγοράς εργασίας, των εργασιακών σχέσεων, της κοινωνικής ασφάλισης, των συνδικαλιστικών δικαιωμάτων κλπ, οικονομική εξαθλίωση του εργατικού δυναμικού, περιορισμένη επίδραση των ΕΟΖ με την εγχώρια και την περιφερειακή - τοπική οικονομία, κλπ) η συζήτηση στην Ελλάδα ξεκίνησε πρόσφατα καθώς το θέμα τέθηκε από την Γαλλία και την Γερμανία, χώρες οι οποίες ενδιαφέρονται να επενδύσουν στην Ελλάδα (Ανατολική Μακεδονία - Θράκη, Ήπειρος, Αττική, Πελοπόννησος, κλπ) με ευνοϊκότερο καθεστώς (φορολογικό, διαδικαστικό, δικαιακό, εργασιακό, μισθολογικό, ασφαλιστικό, κλπ). Ως πρότυπο τους θεωρούν την μοναδική χώρα (Πολωνία) της Ε.Ε.-27 όπου ήδη υπάρχουν ΕΟΖ με εκτεταμένο εύρος ευνοϊκότερου καθεστώτος ίδρυσης, λειτουργίας και δραστηριότητας των επιχειρήσεων.

Το συνδικαλιστικό κίνημα στην χώρα μας (κεντρικό - περιφερειακό) με την γνώση και την στρατηγική του για ανάπτυξη - απασχόληση - αναδιανομή του εισοδήματος και κοινωνική συνοχή με όρους ενός νέου αναπτυξιακού προτύπου για την χώρα μας και τις ελληνικές περιφέρειες, δεν μπορεί να δεχθεί ως μοντέλο περιφερειακής ανάπτυξης στην χώρα μας τον εργασιακό μεσαίωνα, την εργασιακή εξαθλίωση και την νεοπλασματική παραγωγική μεταμόρφωση της.

Αντίθετα, η ενίσχυση της αναπτυξιακής δυναμικής στην χώρα μας, προϋποθέτει την μετάβαση του παραγωγικού συστήματος και την αλλαγή του δόγματος των «οριζόντιων πολιτικών» από τους τομείς παραγωγής στα παραγωγικά συμπλέγματα με την ανάπτυξη κλαδικών πολιτικών σε περιφερειακό και τυπικό επίπεδο με συμφωνίες, διαφάνεια, γνώση, αποτελεσματικότητα και σεβασμό στους θεσμούς, τους κανόνες και τα κοινωνικά δικαιώματα.

4. Οικονομικά και κοινωνικά χαρακτηριστικά της Περιφέρειας Πελοποννήσου

Όπως προκύπτει από την έρευνα του ΙΝΕ σε συνεργασία με το ΕΜΠ (2011), η περιφέρεια Πελοποννήσου (νομοί Αργολίδας, Αρκαδίας, Κορινθίας, Λακωνίας, και Μεσσηνίας) είναι μία ημι - ορεινή περιφέρεια με καλλιεργήσιμες εκτάσεις περιορισμένες. Η πληθυσμιακή πυκνότητα της περιφέρειας είναι 38,3 κάτοικοι ανά Km^2, γεγονός που την κατατάσσει στις αραιοκατηκοιμένες περιφέρειες της Ε.Ε. -27 (113 κάτοικοι ανά Km^2). Κατά το διάστημα 2004-2009 ο πληθυσμός της περιφέρειας μειώθηκε κατά 0,24%. Η περιφέρεια παράγει το 4,98% της προστιθέμενης αξίας της χώρας. Σύμφωνα με την περιφερειακή κατάταξη της Eurostat (Eurostat 2010) η περιφέρεια Πελοποννήσου εξειδικεύεται

στην αγροτική παραγωγή. Η κατανομή της απασχόλησης (2008) αναφέρεται στην Δημόσια Διοίκηση, στον Πρωτογενή τομέα, στις κατασκευές, στην μεταποίηση και ενέργεια. Η ανεργία στην περιφέρεια παραμένει υψηλότερη κατά ..... μονάδες από το μέσο ποσοστό της χώρας (.....% το τρίμηνο του 2011). Οι κλάδοι κλειδιά και οι δυναμικοί κλάδοι της περιφέρειας σύμφωνα με την έρευνα του ΙΝΕ σε συνεργασία με το ΕΜΠ είναι ο κλάδος γεωργίας, θήρας και δασοκομίας, προϊόντα διύλισης πετρελαίου, προϊόντα ορυχείων και λατομείων, βασικά μέταλλα, χημικές πλαστικές και ελαστικές ουσίες, τρόφιμα - ποτά, ξυλεία και προϊόντα ξύλου, ηλεκτρική ενέργεια, φυσικό αέριο και νερό. Ως δυναμικός κλάδος για την παραγωγή εμφανίζεται ο κλάδος της γεωργίας και ο κλάδος τροφίμων - ποτών. Το εύρημα αυτό θεωρείται σημαντικό γιατί αφενός αφορά δύο σημαντικούς κλάδους της περιφέρειας και αφετέρου η παραπέρα διασύνδεση τους σε συνδυασμό με την αναγκαία αναδιάρθρωση τους μπορεί να οδηγήσει στην δημιουργία ενός γεωγραφικού και κλαδικού cluster (ολοκληρωμένο σύμπλεγμα δραστηριότητας). Επιπλέον, η παραπέρα διασύνδεση τους με τον κλάδο του τουρισμού επίσης «δυναμικός κλάδος» θα ενισχύσει την διεύρυνση της παραγωγικής βάσης της περιφέρειας. Θετικό είναι επίσης το γεγονός ότι οι κλάδοι των μεταφορών, του εμπορίου, των κατασκευών και της χρηματοοικονομικής διαμεσολάβησης εμφανίζονται ως δυναμικοί και από την άποψη αυτή μπορούν να δημιουργηθούν ισχυρές εξωτερικότητας μεγέθυνσης της περιφέρειας. Αντίστοιχα, από την συγκεκριμένη έρευνα αναδεικνύονται κλάδοι - κλειδιά και δυναμικοί κλάδοι για την απασχόληση και τους μισθούς της περιφέρειας. Σε σχέση με τα επαγγέλματα, οι μεγαλύτεροι πολλαπλασιαστές εμφανίζονται κυρίως σε τεχνικά επαγγέλματα, υψηλής όμως εξειδίκευσης. Αυτό σημαίνει ότι η αύξηση της τελικής ζήτησης κατά μία μονάδα στην περιφέρεια ευνοεί περισσότερο τα επαγγέλματα χειρωνακτικής εργασίας και υψηλής εξειδίκευσης. Αυτό δείχνει, εκτός των άλλων, τη σημασία των διασυνδέσεων του πρωτογενή τομέα με την υπόλοιπη οικονομία της περιφέρειας.

Έτσι, ο σχεδιασμός δημόσιων πολιτικών αλλά και ο προγραμματισμός δράσεων σε περιφερειακό - τοπικό επίπεδο, μεσοπρόθεσμα, διαμέσου της βελτίωσης του πλέγματος των αλληλεξαρτήσεων των κλάδων κλειδιά ή των δυναμικών κλάδων, λαμβάνοντας υπόψη το μέγεθος της αγοράς, τη δυσμενή κλαδική διάρθρωση καθώς και τη διαθέσιμη τεχνολογία παραγωγής, μπορεί να δημιουργήσει στην περιφέρεια Πελοποννήσου μία εσωτερική δυναμική βελτίωσης των υποδομών και της διασύνδεσης των κλάδων ώστε η απόδοση των δράσεων να γίνει αποδοτικότερη οικονομικά και κοινωνικά.

5. Αντί Επιλόγου

Η διερεύνηση των αναπτυξιακών δυνατοτήτων της περιφέρειας Πελοποννήσου και η αναγκαιότητα μεταμόρφωσης και τεχνολογικής αναβάθμισης του παραγωγικού της συστήματος (clusters) και αναλυτική και επιστημονικά τεκμηριωμένη προσέγγιση της έρευνας του ΙΝΕ σε συνεργασία με το ΕΜΠ, ότι οι ειδικές οικονομικές ζώνες με τους στόχους και το περιεχόμενο της ίδρυσης και λειτουργίας τους, σύμφωνα με την διεθνή και ευρωπαϊκή εμπει-

ρία, θα συμβάλλουν στην παραγωγική και κοινωνική αποδόμηση της περιφέρειας, με ό,τι αυτό αρνητικά συνεπάγεται για το βιοτικό επίπεδο και τις συνθήκες ζωής και εργασίας των κατοίκων της.

Στην κατεύθυνση αυτή καλούμε όλους τους παραγωγικούς, επιστημονικούς και κοινωνικούς φορείς καθώς και τα θεσμικά όργανα της Πολιτείας (Κεντρικά - Υπουργείο ανάπτυξης - Περιφερειακά και Τοπικά) να μην δώσουν την συναίνεση τους σε «αναπτυξιακές» πρωτοβουλίες μεσσιανικού και αποσαρθρωτικού χαρακτήρα χωρίς να ενημερωθούν ex ante αναλυτικά και συγκεκριμένα για τα αρνητικά αποτελέσματα των ΕΟΖ στην περιφερειακή - τοπική οικονομία και κοινωνία. Η ελληνική οικονομία για να κερδίσει την μάχη των ελλειμμάτων, του χρέους, της ανεργίας και της καθίζησης του βιοτικού επιπέδου των εργαζομένων, των συνταξιούχων, των νέων και των πολιτικών της γενικότερα, έχει ανάγκη από την σοβαρή αλλαγή του εσωτερικού ευρωπαϊκού καταμερισμού εργασίας με επενδύσεις (δημόσιες και ιδιωτικές) και με αναπτυξιακές πολιτικές που θα αναβαθμίσουν την σημερινή παραγωγική υποβάθμιση, θα αυξήσουν την απασχόληση και την παραγωγικότητα, θα βελτιώσουν με νέους πόρους την σημερινή και μελλοντική δυσμενή δημοσιονομική κατάσταση καθώς και την εισοδηματική και κοινωνική κατάσταση των Ελλήνων πολιτών. Όμως αυτή η αλλαγή προσανατολισμού από μόνη της δεν αρκεί. Απαιτούνται επιπλέον νέες επιλογές ενταγμένες στο νέο αναπτυξιακό πρότυπο με χαρακτήρα και ρόλο μιας νέας ποιοτικής ατμομηχανής της ανάπτυξης που αφορά την άμβλυνση της κλιματικής αλλαγής, την προστασία των φυσικών πόρων και του περιβάλλο-

ντος. Η οικονομική ανάπτυξη με συνεχή συσσώρευση του παραγωγικού δυναμικού απαιτείται να εγκαταλειφθεί σε όφελος της βιωσιμότητας της ανάπτυξης, δηλαδή της επιβίωσης των ανθρώπινων κοινωνιών με το περιβάλλον. Οτιδήποτε άλλο σήμερα και στο μεσο- μακρο-πρόθεσμο μέλλον αποτελεί παρελθόν, περιθωριοποίηση και παραγωγικό αποκλεισμό από την διεθνή και ευρωπαϊκή οικονομία. Ο πολίτης του 21ου αιώνα δεν μπορεί να βλέπει, όπως ο πολίτης του 18ου αιώνα, όπως λέει ο Adam Smith, στον Πλούτο των Εθνών, το επίπεδο ευημερίας του να συναρτάται με την καταστροφή της φύσης και την επιδείνωση των συνθηκών του εργασιακού και φυσικού περιβάλλοντος. Αυτό σημαίνει, όπως λέει ο Jim Jackson, ευημερία χωρίς ανάπτυξη. Στην πραγματικότητα, όμως δεν έχει απομείνει άλλος δρόμος για τον σύγχρονο άνθρωπο, παρά ο δρόμος της ανάπτυξης με βελτίωση του ευρύτερου παραγωγικού, κοινωνικού, εργασιακού και φυσικού περιβάλλοντος.

Ο Προϋπολογισμός του ΙΚΑ - ΕΤΑΜ το 2012

του Γιώργου Κολλιά

Οι πολιτικές της προσαρμογής της ελληνικής οικονομίας στις απαιτήσεις των εγχώριων και διεθνών πιστωτών, μέσω της εφαρμογής των μνημονιακών προγραμμάτων, εντείνουν τα αδιέξοδα , βαθαίνουν την ύφεση και χειροτερεύουν στο έπακρο τη ζωή της μεγάλης πλειοψηφίας των μισθωτών και των συνταξιούχων της χώρας. Η ύφεση της ελληνικής οικονομίας, εξαιτίας της αδιέξοδης και αναποτελεσματικής πολιτικής της λιτότητας, της φορολογικής αφαίμαξης των μισθωτών, της φυγής προς τη συνταξιοδότηση μεγάλου αριθμού εργαζομένων, λόγω του φόβου και της ανασφάλειας που προκαλεί ο συνεχής περιορισμός των κοινωνικών και ασφαλιστικών δικαιωμάτων, η λειτουργική αποδιάρθρωση του κρατικού μηχανισμού με την απόλυση και ένταξη στην εφεδρεία χιλιάδων δημοσίων υπαλλήλων και μάλιστα του πιο έμπειρου δυναμικού καθώς επίσης, η γενικευμένη απορρύθμιση των εργασιακών σχέσεων και η αλματώδης αύξηση της ανεργίας, είναι οι παράγοντες που συντελούν στην διαφυγή τεράστιων πόρων για τα ασφαλιστικά ταμεία. Η εκτίμηση του ΙΝΕ για το ύψος των διαφυγόντων πόρων υπολογίζεται σε 6,5 δις ευρώ, με αποτέλεσμα τα ασφαλιστικά ταμεία να εξαρτώνται από το κρατικό προϋπολογισμό προκειμένου να ανταπεξέλθουν στις ανάγκες κάλυψης των αναγκών των ασφαλισμένων και των συνταξιούχων.

Αναγκαστικά λοιπόν, ο Προϋπολογισμός του ΙΚΑ - ΕΤΑΜ του 2012, κινείται μέσα στα πλαίσια της ακολουθούμενης πολιτικής ως αποτέλεσμα της σημαντικά μειωμένης συμμετοχής του Κρατικού Προϋπολογισμού στην χρηματοδότηση του μεγαλύτερου ασφαλιστικού ταμείου της χώρας. Πιο συγκεκριμένα, η κρατική επιχορήγηση του ΙΚΑ - ΕΤΑΜ, για το έτος 2012, προβλέπεται ότι θα αντιστοιχεί στο ποσό των 3.173 δις ευρώ[1]. Το ποσό αυτό υπολείπεται σημαντικά του αντίστοιχου με το οποίο επιχορηγήθηκε το ΙΚΑ το 2011 (4.768 δις ευρώ) και το 2010 (4.154 δις).

Σε ότι αφορά τα έσοδα τα οποία έχουν προϋπολογιστεί, ανέρχονται στο ποσό των 11.774 δις ευρώ. Τα έσοδα αυτά είναι σημαντικά μειωμένα σε σχέση με το 2010 (15.593 δις) και το 2011 (14.183 δις). Το ύψος των δαπανών προβλέπεται ότι θα

1. Ο Προϋπολογισμός του Κράτους του 2012, στη σελίδα 66, αναφέρει ότι η κρατική επιχορήγηση στο ΙΚΑ - ΕΤΑΜ θα είναι της τάξης των 2.873 δις ευρώ.

ανέλθει στο ποσό των 11.730 δις ευρώ. Για το 2011 οι δαπάνες αντιστοιχούσαν στο ποσό των 15,508 δις και το 2010 στο ποσό των 15.837 δις. (Βλέπε σχετικό Πίνακα 2).

Πίνακας 1. Χρηματοδότηση του ΕΚΑΣ και αριθμός συνταξιούχων

	ΕΚΑΣ (ευρώ)	Αριθμός συνταξιούχων
Απολογιστικά 2010	641.574.830	1.153.000
Εκτιμήσεις 2011	520.000.000	1.168.730
Προϋπολογισμός 2012	465.000.000	1.204.740

Πηγή ΙΚΑ: Προϋπολογισμοί - Απολογισμοί 2010 - 2012.

Η χρηματοδότηση του ΕΚΑΣ συνεχίζει να μειώνεται και κατά το 2012, χωρίς να παρατηρείται αντίστοιχη μείωση του αριθμού συνταξιούχων. Αντίθετα ο αριθμός τους αυξάνεται (Πίνακας 1). Για το 2012 προβλέπεται ότι θα προσεγγίσουν τα 1.204.740 άτομα Τα ποσά που προορίζονται για το ΕΚΑΣ την τριετία 2010 - 2012 μειώνονται. Σύμφωνα με τα απολογιστικά στοιχεία του 2010 το ΕΚΑΣ αντιστοιχούσε στο ποσό των 641.574.830 ευρώ, ενώ το 2012 το ποσό που έχει προϋπολογιστεί φθάνει στο ποσό των 465.000.000 ευρώ.

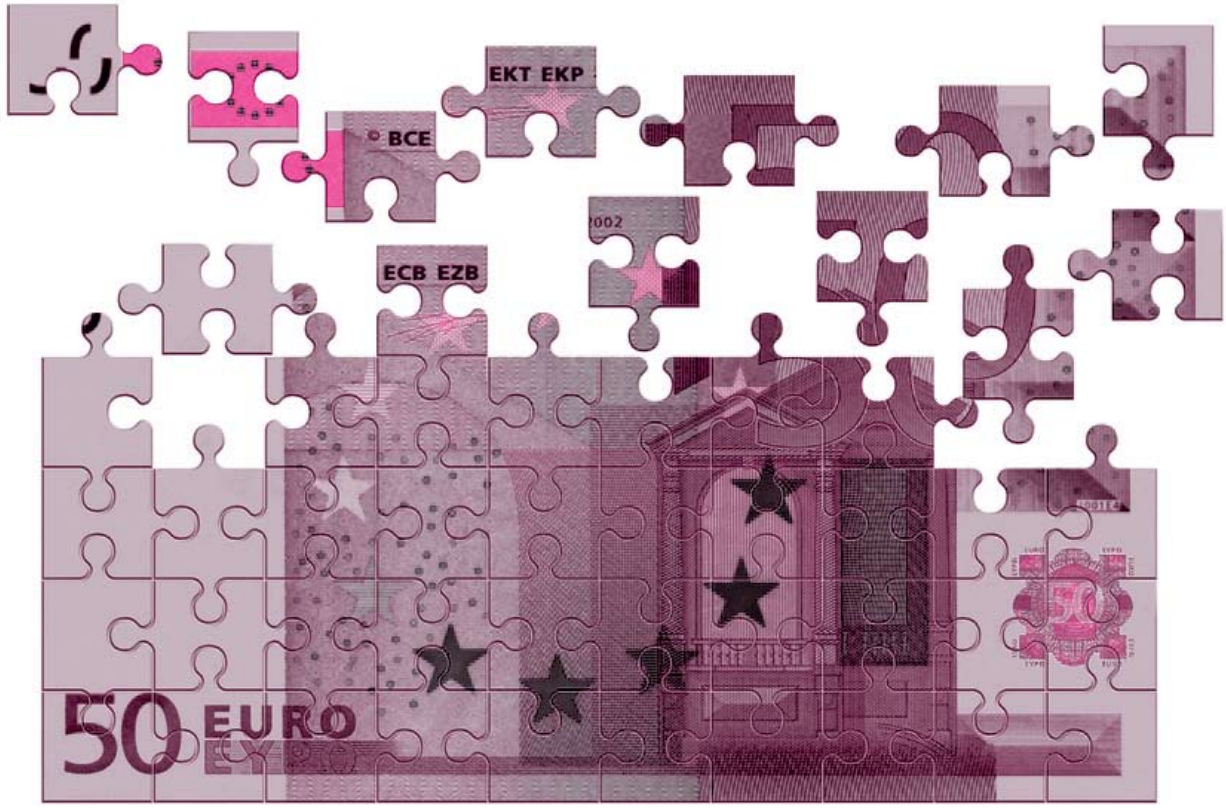

Πίνακας 2. Ανάλυση Προϋπολογισμού ΙΚΑ - ΕΤΑΜ το 2012

Έσοδα	προϋπ 2012	Εκτ/ση. 2011	προϋπ 2011	Απολογ. 2010
Τακτικές καταβολές	5.772.632.579	7.850.485.552	10.182.733.336	9.961.154.424
Καθυστερήσεις	640.961.700	376.022.423	455.637.003	487.845.285
πρόσθετα τέλη	107.043.800	78.116.500	153.516.537	84.015.050
Δευτερεύουσες εισφορές	59.950.211	610.418.325	824.602.172	622.077.091
Συμμετοχή σε παροχές	0	34.650.200	10.408.305	32.398.850
Κοινωνικοί πόροι	614.350.485	359.142.909	450.000.000	194.713.157
Πρόσοδοι περιουσίας	127.087.692	204.962.291	215.520.000	164.936.316
Διάφορα έσοδα	1.379.532.016	10.887.041	15.808.436	24.778.918
Σύνολο	**8.701.558.483**	**9.524.685.241**	**12.308.225.789**	**11.571.919.091**
Μείον εισφορές υπέρ τρίτων 1,15%	100.067.923	109.533.880	141.544.597	133.077.070
Υπόλοιπο	**8.601.490.560**	**9.415.151.361**	**12.166.681.192**	**11.438.842.021**
Κρατική επιχορήγηση				
Ν.3029/2002	2.708.000.000	4.248.000.000	2.910.000.000	3.513.294.186
Επιοχ. Υποχρ.παρελ ετών (ομόλογα)				
Νεοεισερχόμενοι		0	0	0
Επιχορήγηση ΕΚΑΣ	465.000.000	520.000.000	580.000.000	641.574.830
ΛΑΦΚΑ		0	0	0
Σύνολο	**3.173.000.000**	**4.768.000.000**	**3.490.000.000**	**4.154.869.016**
Σύνολο Εσόδων ΙΚΑ	**11.774.490.560**	**14.183.151.361**	**15.656.681.192**	**15.593.711.037**
				0
Γενικό Σύνολο Εσόδων	**11.774.490.560**	**14.183.151.361**	**15.656.681.192**	**15.593.711.037**
Δαπάνες				
Παροχές συντάξεων	11.089.042.431	10.836.205.302	10.990.415.261	10.848.577.759
Παροχές σε είδος[2]		4.143.708.111	3.922.791.568	4.412.664.439
Παροχές ασθενείας σε χρήμα	280.141.682	285.708.679	346.159.508	327.572.617
Δαπάνες Διοίκησης	140.579.569	204.917.622	225.089.336	243.244.525
Σύνολο	**11.509.763.682**	**15.470.539.714**	**15.484.455.673**	**15.832.059.340**
Τόκοι δανείων	40.426.527	38.360.321	11.400.000	4.976.609
Έκτακτο Αποθεματικό	180.000.000	0	258.800.000	0
Σύνολο Δαπανών ΙΚΑ	**11.730.190.209**	**15.508.900.035**	**15.754.655.673**	**15.837.035.949**
Γενικό Σύνολο Δαπανών	**11.730.190.209**	**15.508.900.035**	**15.754.655.673**	**15.837.035.949**
Αποτέλεσμα	**44.300.351**	**-1.325.748.674**	**-97.974.481**	**-243.324.912**
Χρεωλύσια				
Επενδύσεις	40.000.000	34.572.533	80.200.000	15.055.409

Πηγή ΙΚΑ: Προϋπολογισμός ΙΚΑ - ΕΤΑΜ 2012

2. Τα κονδύλια για τις παροχές ασθένειας σε είδος, δεν υπολογίζονται για το 2012 στο προϋπολογισμό του ΙΚΑ-ΕΤΑΜ, αφού τη διαχείριση τους έχει αναλάβει νέος Οργανισμός Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ).

Ο Προϋπολογισμός του ΙΚΑ για το 2012, δείχνει ότι το ΙΚΑ έχει πλέον μετατραπεί σε οργανισμό παροχής συντάξεων ενώ η υγειονομική και φαρμακευτική περίθαλψη θα παρέχεται πλέον από το νέο ιδρυθέντα Εθνικό Οργανισμό Πρωτοβάθμιων Υπηρεσιών Υγείας (ΕΟΠΥΥ). Αυτό σημαίνει ότι η βασική παροχή του ιδρύματος είναι η κύρια σύνταξη η οποία αντιστοιχεί περίπου στο 95% του συνόλου των δαπανών (11.089 δις ευρώ επί του συνόλου των δαπανών που ανέρχεται στο ποσό των 11.509 δις ευρώ).

Είναι χαρακτηριστικό ότι μια από τις πηγές εσόδων του ΙΚΑ αποτελούν *τα διάφορα έσοδα*. Για το 2012 η πρόβλεψη του προϋπολογισμού είναι ότι αυτά θα προσεγγίσουν το ποσό των 1,38 δις ευρώ. Από αυτά, τα 153 εκατομμύρια ευρώ υπολογίζεται ότι θα προκύψουν από την περαιτέρω επιβάρυνση των συνταξιούχων μέσω της εισφοράς που τους επιβάλλεται βάσει του νόμου 4024/11 (άρθρο 2 παρ. 1 και 2)[2].

Από την άλλη πλευρά δεν αναφέρεται από τα αρμόδια κρατικά όργανα η οποιαδήποτε ανάληψη υποχρέωσης της καταβολής της εισφοράς του κράτους για τους νεοεισερχόμενους (μετά το 1993) που απορρέει από το Ν. 2084 αρθ. 35 με αποτέλεσμα το ΙΚΑ να χάνει έναν νομοθετημένο επιπλέον πόρο.

Κατά συνέπεια εάν η ασκούμενη οικονομική πολιτική εμείνει στην προσήλωσή της στην αδιέξοδη και αναποτελεσματική οικονομική της φιλοσοφία αντιμετώπισης της κρίσης, είναι σχεδόν βέβαιο ότι τα μεγέθη του προϋπολογισμού είναι πολύ δύσκολο

να επαληθευτούν στη πράξη. Η παρατήρηση αυτή σημαίνει, ότι εάν δεν υπάρξει άμεσα ριζικός αναπροσανατολισμός των κεντρικών κατευθύνσεων της ασκούμενης οικονομικής πολιτικής, σε μια αναπτυξιακή κατεύθυνση για την ανάσχεση της ύφεσης, όπου θα ενισχυθεί η ικανότητα του ΙΚΑ στην εξασφάλιση νέων πόρων, η περικοπή συντάξεων θα συνεχιστεί και στο μέλλον. Το αποτέλεσμα μιας τέτοιας εξέλιξης θα είναι η δραματική επιδείνωση του επιπέδου ζωής της μεγάλης πλειοψηφίας των ασφαλισμένων και των συνταξιούχων της χώρας, δεδομένου ότι το 75% των συνταξιούχων στην Ελλάδα, έχει ως κύριο και μοναδικό εισόδημα τη σύνταξη.

3. Σύμφωνα με το νόμο, οι συντάξεις άνω των 1.200 ευρώ θα μειωθούν κατά 20% και κατά 40% εάν αυτές υπερβαίνουν τα 1.000 ευρώ.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΙΝΕ/ΓΣΕΕ

20 Δεκεμβρίου 2011.

Συμμετοχή του ΙΝΕ/ΓΣΕΕ (Γ. Κουζής) σε ημερίδα της Περιφέρειας Δυτικής Αττικής με θέμα: *«Κρίση και κοινωνική αλληλεγγύη».* Το θέμα εισήγησης του εκπροσώπου του ΙΝΕ ήταν: *«Οικονομική κρίση: Ανεργία και εργασία στη Περιφέρεια της Πρωτεύουσας».*

13 Ιανουαρίου 2012.

Συμμετοχή του ΙΝΕ/ΓΣΕΕ (Σ. Ρομπόλης) στη συνάντηση των Εργατικών Κέντρων Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης στην Αλεξανδρούπολη με εισήγηση που είχε ως θέμα: «*Αναπτυξιακές δυνατότητες της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας Θράκης και Ειδικές Οικονομικές Ζώνες».*

23 Ιανουαρίου 2012.

Συμμετοχή του ΙΝΕ/ΓΣΕΕ (Α. Καψάλης) σε ημερίδα του σωματείου εργαζομένων ΗΣΑΠ, στον ηλεκτρικό σταθμό του ΗΣΑΠ στον Πειραιά με θέμα: *«Η πολιτική του μνημονίου και οι επιπτώσεις στην εργασία, αποτίμηση των συνδικαλιστικών αγώνων, τα συνδικάτα και οι εργαζόμενοι στη νέα πραγματικότητα».* Εκ μέρους της ΓΣΕΕ εισήγηση παρουσίασε ο Γ. Γαβρίλης, μέλος της Εκτελεστικής Επιτροπής της ΓΣΕΕ.

25 Ιανουαρίου 2012.

Συμμετοχή του ΙΝΕ/ΓΣΕΕ (Σ. Ρομπόλης) σε ημερίδα που διοργάνωσε στη Καλαμάτα το τοπικό Εργατικό Κέντρο και με εισήγηση του Επιστημονικού Διευθυντή του ΙΝΕ που είχε ως θέμα: *«Οικονομική κρίση και προοπτικές διεξόδου της Ελληνικής Οικονομίας από αυτήν».*

